

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 661/2014**z dnia 15 maja 2014 r.****zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 akapit trzeci i art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Fundusz Solidarności Unii Europejskiej („Fundusz”) został ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE) nr 2012/2002 ⁽⁴⁾.
- (2) Ważne jest, by Unia dysponowała silnym i elastycznym instrumentem, który pozwoliłby jej okazać solidarność, dać jednoznaczny sygnał polityczny oraz zapewnić rzeczywiste wsparcie obywatelom, których dotknęły poważne klęski żywiołowe mające istotne skutki dla rozwoju gospodarczego i społecznego.
- (3) Deklarowany przez Unię zamiar wspierania państw kandydujących na ścieżce prowadzącej do stabilności oraz trwałego rozwoju gospodarczego i politycznego za pomocą wyraźnej perspektywy europejskiej nie powinien zostać pokrzyżowany z powodu niekorzystnych skutków wywołanych poważnymi klęskami żywiołowymi. Unia powinna zatem w dalszym ciągu okazywać solidarność z państwami trzecimi, które prowadzą negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii i z którymi otwarto międzyrządową konferencję akcesyjną. Objęcie takich państw zakresem niniejszego rozporządzenia wiąże się zatem z odwołaniem do art. 212 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) jako dodatkowej podstawy prawnej.
- (4) Komisja powinna mieć możliwość podjęcia szybkiej decyzji w sprawie przyznania środków finansowych na konkretny cel i możliwie najszybszego ich uruchomienia. Procedury administracyjne powinny być odpowiednio dostosowane i ograniczone do niezbędnego minimum. W tym celu Parlament Europejski, Rada i Komisja zawarły porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 10 grudnia 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Opinia z dnia 28 listopada 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 6 maja 2014 r.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3).

⁽⁵⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami (Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1).

- (5) Terminologię i procedury zawarte w rozporządzeniu (WE) nr 2012/2002 należy dostosować do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾.
- (6) Definicja klęski żywiołowej, która wyznacza zakres rozporządzenia (WE) nr 2012/2002, powinna być jednoznaczna.
- (7) Szkody spowodowane przez inne rodzaje klęsk, które w wyniku reakcji łańcuchowej są bezpośrednią konsekwencją klęski żywiołowej, należy uznawać do celów rozporządzenia (WE) nr 2012/2002 za część szkód bezpośrednich spowodowanych przez klęskę żywiołową.
- (8) W celu skodyfikowania ustalonej praktyki i zapewnienia równego traktowania wniosków wkłady finansowe z Funduszu powinny być przyznawane wyłącznie z tytułu szkody bezpośredniej.
- (9) „Poważna klęska żywiołowa” w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 2012/2002 powinna zostać doprecyzowana jako klęska, która spowodowała szkody bezpośrednie powyżej progu wyrażonego w kategoriach finansowych. Taka klęska powinna być wyrażona w cenach w roku referencyjnym lub jako część procentowa dochodu narodowego brutto (DNB) danego państwa.
- (10) Aby lepiej uwzględnić specyficzny charakter klęsk żywiołowych, które – choć mają poważne skutki dla rozwoju gospodarczego i społecznego dotkniętych nimi regionów – nie osiągają minimalnej skali wymaganej, aby skorzystać z wkładu finansowego z Funduszu, należy ustalić kryteria dla klęsk żywiołowych o zasięgu regionalnym w oparciu o szkodę, której wielkość oblicza się poprzez odniesienie do produktu krajowego brutto (PKB) w regionie, przy czym specyficzna strukturalna sytuacja społeczna i gospodarcza oraz charakterystyczne cechy: Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Majotty, Saint-Martin, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich będących regionami najbardziej oddalonymi w rozumieniu art. 349 TFUE stanowią uzasadnienie dla ustalenia dla tych regionów – na zasadzie odstępstwa – szczególnego progu w wysokości 1 % PKB. Takie kryteria należy ustalić w jasny i prosty sposób, aby ograniczyć możliwość składania wniosków, które nie spełniają wymogów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2012/2002.
- (11) W celu ustalenia szkody bezpośredniej należy korzystać z danych w zharmonizowanym formacie, przekazanych przez Eurostat, aby umożliwić równe traktowanie wniosków.
- (12) Fundusz powinien wносить wkład w przywrócenie infrastruktury do sprawnego stanu technicznego, uporządkowanie obszarów dotkniętych klęską oraz pokrycie kosztów służb ratownictwa i czasowego zakwaterowania dotkniętej klęską żywiołową ludności w całym okresie realizacji. Należy zdefiniować pojęcie przywracania infrastruktury do sprawnego stanu technicznego oraz sprecyzować zakres, w jakim Fundusz będzie mógł wносить wkład w pokrywanie związanych z tym kosztów. Należy również ustalić długość okresu, w którym zakwaterowanie osób pozbawionych dachu nad głową wskutek klęski żywiołowej można uznać za czasowe.
- (13) Należy dostosować przepisy rozporządzenia (WE) nr 2012/2002 do ogólnej polityki Unii w zakresie finansowania w odniesieniu do podatku od wartości dodanej.
- (14) Należy również sprecyzować, w jakim zakresie kwalifikujące się działania mogą obejmować wydatki na pomoc techniczną.
- (15) Aby wykluczyć sytuację, w której państwa beneficjenci osiągają zysk netto z interwencji podjętej w ramach Funduszu, należy określić warunki, na jakich działania finansowane przez Fundusz mogą generować dochód.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (16) Niektóre rodzaje klęsk żywiołowych, takie jak między innymi susza, rozwijają się przez dłuższy okres czasu, zanim ich skutki stają się odczuwalne. Należy ustanowić przepisy, które umożliwią korzystanie z Funduszu również w takich przypadkach.
- (17) Należy zapewnić, aby kwalifikujące się państwa podejmowały wymagane wysiłki w celu zapobiegania wystąpieniu klęsk żywiołowych i łagodzenia ich skutków, w tym poprzez pełne wdrażanie stosownych przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku wystąpienia klęsk żywiołowych i zarządzania nim oraz wykorzystywanie dostępnych środków unijnych na rzecz stosownych instrumentów. Należy zatem ustanowić przepisy stanowiące, że niedopełnienie przez państwo członkowskie – stwierdzone ostatecznym orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – obowiązku przestrzegania stosownych przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku wystąpienia klęsk żywiołowych i zarządzania nim, po otrzymaniu wkładu finansowego z Funduszu w związku z wcześniejszą klęską żywiołową, może skutkować odrzuceniem wniosku lub zmniejszeniem kwoty wkładu finansowego w przypadku kolejnego wniosku w odniesieniu do klęski żywiołowej o tym samym charakterze.
- (18) W związku z wystąpieniem klęski żywiołowej państwa członkowskie mogą wymagać wsparcia finansowego w trybie szybszym niż umożliwia to zwykła procedura. W tym celu należy zapewnić możliwość dokonania wypłaty zaliczki na wniosek dotkniętego klęską żywiołową państwa członkowskiego krótko po przedłożeniu Komisji wniosku o wkład finansowy z Funduszu. Zaliczka nie powinna przekraczać określonej kwoty i powinna zostać uwzględniona przy wypłacaniu ostatecznej kwoty wkładu finansowego. Nienależnie wypłacone zaliczki powinny być zwracane przez państwo członkowskie w określonym, krótkim terminie. Wpłata zaliczki nie powinna przesądzać o ostatecznej decyzji w sprawie uruchomienia Funduszu.
- (19) Procedury administracyjne dotyczące wypłaty wkładu finansowego powinny być możliwie proste i szybkie. W odniesieniu do państw członkowskich szczegółowe przepisy dotyczące realizacji wkładu finansowego z Funduszu powinny zatem być zawarte w aktach wykonawczych przyznających taki wkład finansowy. Jednakże w przypadku państw beneficjentów, które nie są jeszcze państwami członkowskimi, należy z powodów prawnych utrzymać odrębne porozumienia wykonawcze.
- (20) Komisja powinna wydać wskazówki w celu wsparcia państw członkowskich w uzyskaniu skutecznego dostępu do środków Funduszu i efektywnego korzystaniu z nich oraz przedstawienia najprostszego sposobu uzyskania pomocy z Funduszu.
- (21) Rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 wprowadzono zmiany w zarządzaniu dzielonym i pośrednim, między innymi szczególne wymogi dotyczące sprawozdawczości, które należy uwzględnić. Obowiązki sprawozdawcze powinny odzwierciedlać krótki okres realizacji działań w ramach Funduszu. Procedury wyznaczania organów odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi Unii i kontrolę nad nimi powinny odzwierciedlać charakter instrumentu i nie powinny opóźniać wypłaty wkładu finansowego z Funduszu. Niezbędne jest zatem odstępstwo od rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (22) Należy ustanowić przepisy w celu uniknięcia podwójnego finansowania działań: ze środków Funduszu i ze środków innych instrumentów finansowych Unii lub międzynarodowych instrumentów prawnych służących do wypłacania rekompensat za szczególne szkody.
- (23) Należy w miarę możliwości uprościć proces zgłaszania wydatków, jakie państwa poczyniły z wkładu finansowego z Funduszu. W przypadku państw, które nie należą do strefy euro należy zatem stosować jeden kurs wymiany walut przez cały okres realizowania wkładu finansowego.
- (24) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania rozporządzenia (WE) nr 2012/2002 należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do decyzji w sprawie konkretnego wkładu finansowego z Funduszu lub w sprawie każdej zaliczki dla kwalifikujących się państw.
- (25) Należy sprecyzować przepisy ustanowione w rozporządzeniu (WE) nr 2012/2002 regulujące ochronę interesów finansowych Unii, tak aby jednoznacznie określić działania w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, ich wykrywania i analizy, odzyskiwania środków finansowych utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych.

- (26) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapewnienie działań na rzecz solidarności obejmujących całą Unię w celu wsparcia państw dotkniętych klęską żywiołową, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający na podstawie działań realizowanych doraźnie przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na zastosowanie systematycznej, stałej i sprawiedliwej metody udzielania wsparcia finansowego angażującego wszystkie państwa członkowskie według ich możliwości, możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (27) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 2012/2002,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany

W rozporządzeniu (WE) nr 2012/2002 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

1. Na wniosek państwa członkowskiego lub państwa prowadzącego negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii, zwanego dalej »kwalifikującym się państwem«, pomoc z Funduszu może zostać uruchomiona, jeżeli w jednym lub większej liczbie regionów kwalifikującego się państwa wystąpią poważne skutki dla warunków życia, środowiska lub gospodarki jako konsekwencja poważnej lub regionalnej klęski żywiołowej mającej miejsce na terytorium tego samego kwalifikującego się państwa lub ościennego kwalifikującego się państwa. Szkada bezpośrednia, która jest bezpośrednią konsekwencją klęski żywiołowej, traktowana jest jako szkoda spowodowana przez tę klęskę żywiołową.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia »poważna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w kwalifikującym się państwie, bezpośrednią szkodą szacowaną na ponad 3 000 000 000 EUR w cenach z 2011 r. albo powyżej 0,6 % jego DNB.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia »regionalna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie na poziomie NUTS 2 kwalifikującego się państwa, bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w przypadku gdy dany region, w którym nastąpiła klęska żywiołowa, jest regionem najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, »regionalna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą bezpośrednią szkodą przekraczającą 1 % PKB tego regionu.

W przypadku gdy klęska żywiołowa dotyczy kilku regionów na poziomie NUTS 2, próg ten stosuje się do uśrednionego PKB tych regionów, ważonego według udziału poszczególnych regionów w szkodach ogółem.

4. Pomoc z Funduszu może również zostać uruchomiona w związku z każdą klęską żywiołową w kwalifikującym się państwie, która stanowi również poważną klęskę żywiołową w ościennym kwalifikującym się państwie.

5. Do celów niniejszego artykułu stosuje się zharmonizowane dane statystyczne dostarczone przez Eurostat.”;

2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1, 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„1. Pomoc ma formę wkładu finansowego z Funduszu. W przypadku każdej kłęski żywiolowej kwalifikującemu się państwu zostaje przyznany jeden wkład finansowy.

2. Celem Funduszu jest uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw i pokrycie części ich wydatków publicznych w celu pomocy kwalifikującemu się państwu w przeprowadzeniu, w zależności od rodzaju kłęski żywiolowej, następujących zasadniczych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie, w zależności od rodzaju kłęski żywiolowej:

a) przywrócenie do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa;

b) zapewnienie czasowego zakwaterowania i finansowanie służb ratownictwa w celu zaspokojenia potrzeb dotkniętej kłęską żywiolową ludności;

c) zabezpieczenie infrastruktury prewencyjnej i środków ochrony dziedzictwa kulturowego;

d) oczyszczenie obszarów dotkniętych katastrofą, w tym stref przyrodniczych, w stosownych przypadkach zgodnie z podejściem ekosystemowym, a także natychmiastowe odtworzenie stref przyrodniczych dotkniętych kłęską żywiolową, aby uniknąć natychmiastowych skutków erozji gleby.

Do celów lit. a) »przywrócenie do sprawnego stanu technicznego« oznacza przywrócenie infrastruktury i zakładów do stanu sprzed kłęski żywiolowej. W przypadku gdy przywrócenie stanu sprzed wystąpienia kłęski żywiolowej nie jest możliwe ze względów prawnych lub gdy nie jest to uzasadnione względami ekonomicznymi, lub w przypadku gdy państwo beneficjent postanawia przenieść infrastrukturę lub zakład, które dotknęła kłęska żywiolowa, bądź poprawić ich funkcjonalność, aby zwiększyć ich odporność na przyszłe kłęski żywiolowe, Fundusz może wnieść wkład w pokrycie kosztów tych działań jedynie do wysokości szacowanych kosztów przywrócenia stanu poprzedniego.

Koszty przekraczające poziom kosztów, o którym mowa w akapicie drugim, finansowane są przez państwo beneficjenta z jego własnych środków lub, tam gdzie jest to możliwe, z innych środków finansowych Unii.

Do celów lit. b) »czasowe zakwaterowanie« oznacza zakwaterowanie trwające do czasu, gdy dotknięta kłęską żywiolową ludność będzie mogła powrócić do swoich domów po ich remoncie lub odbudowie.

3. Wyплаты z Funduszu ograniczają się do finansowania środków zmniejszających szkody niepodlegające ubezpieczeniu i są odzyskiwane, jeżeli koszt naprawy szkód jest następnie pokryty przez osobę trzecią zgodnie z art. 8 ust. 4.”;

b) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„4. Podatek od wartości dodanej (VAT) nie stanowi kwalifikowalnych wydatków danego działania, chyba że nie podlega zwrotowi w świetle krajowych przepisów dotyczących VAT.

5. Do wkładu finansowego z Funduszu nie kwalifikuje się pomoc techniczna przeznaczona na zarządzanie, monitoring, informację i komunikację, rozstrzygnięcie skarg, a także kontrole i audyt.

Koszty związane z przygotowaniem i realizacją działań, o których mowa w ust. 2, w tym koszty związane z niezbędną fachową wiedzą techniczną, kwalifikują się jako część kosztów projektu.

6. W przypadku gdy działania, o których mowa w ust. 2, z udziałem wkładu finansowego z Funduszu prowadzą do wypracowania dochodu, łączny wkład finansowy z Funduszu nie może przekraczać całkowitych kosztów netto działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie poniesionych przez państwo dotknięte klęską żywiołową. Państwo beneficjent dołącza oświadczenie w tej sprawie do sprawozdania z realizacji wkładu finansowego z Funduszu zgodnie z art. 8 ust. 3.

7. W dniu 1 października każdego roku co najmniej jedna czwarta kwoty rocznej powinna pozostać dostępna w celu pokrycia potrzeb powstających do końca roku.”;

3) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Możliwie szybko i nie później niż dwanaście tygodni po pierwszym wystąpieniu szkód w wyniku klęski żywiołowej właściwe organy krajowe kwalifikującego się państwa mogą złożyć do Komisji wnioski o przyznanie wkładu finansowego z Funduszu, dostarczając wszystkich dostępnych informacji dotyczących przynajmniej:

a) łącznych bezpośrednich szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową oraz ich wpływu na ludność, gospodarkę i środowisko dotknięte klęską żywiołową;

b) szacowanego kosztu działań, o których mowa w art. 3 ust. 2;

c) wszelkich innych źródeł finansowania unijnego;

d) wszelkich innych źródeł finansowania krajowego lub międzynarodowego, włącznie z pokryciem z publicznego i prywatnego ubezpieczenia, które mogą przyczynić się do pokrycia kosztów naprawy szkód;

e) krótkiego opisu wdrażania przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim w odniesieniu do charakteru klęski żywiołowej.”;

b) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„1a. W uzasadnionych przypadkach właściwe organy krajowe mogą przekazywać, po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, dodatkowe informacje w celu uzupełnienia lub zaktualizowania swojego wniosku.

1b. Komisja przygotowuje wskazówki dotyczące skutecznego dostępu do Funduszu i realizacji przekazanych z niego środków finansowych. Wskazówki zostaną opracowane do dnia 30 września 2014 r. i dostarczą szczegółowych informacji na temat procedur dotyczących redagowania wniosku, w tym wymogów dotyczących informacji, jakie mają być przekazywane Komisji. Wskazówki podaje się do publicznej wiadomości na stronach internetowych odpowiednich Dyrekcji Generalnych Komisji, a Komisja zapewnia ich szersze rozpowszechnienie wśród kwalifikujących się państw.

1c. W przypadku stopniowo postępującej klęski żywiołowej termin, o którym mowa w ust. 1, zaczyna bieg od dnia, w którym organy publiczne kwalifikującego się państwa po raz pierwszy podejmą oficjalne działania przeciwko skutkom klęski żywiołowej lub od dnia, w którym ogłoszą one stan wyjątkowy.”;

c) ust. 2–5 otrzymują brzmienie:

„2. Na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, oraz wszelkich wyjaśnień, których dostarczać ma kwalifikujące się państwo, Komisja ocenia, czy zostały spełnione warunki uruchomienia Funduszu i niezwłocznie ustala kwotę ewentualnego wkładu finansowego z Funduszu – nie później niż sześć tygodni po otrzymaniu wniosku, licząc od daty otrzymania kompletnego wniosku i z wyłączeniem czasu potrzebnego na dokonanie tłumaczenia, w granicach dostępnych zasobów finansowych.

Jeśli Komisja podejmie decyzję w sprawie wkładu finansowego z Funduszu na podstawie wniosku otrzymanego po dniu 28 czerwca 2014 r. w związku z klęską żywiołową objętą zakresem niniejszego rozporządzenia, może odrzucić kolejny wniosek o wkład finansowy w związku z klęską żywiołową o tym samym charakterze lub może obniżyć kwotę, która ma zostać udostępniona, w przypadku gdy państwo członkowskie jest przedmiotem postępowania w sprawie uchybienia obowiązkowi państwa członkowskiego, a Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał ostateczne orzeczenie stwierdzające, że dane państwo członkowskie nie wdrożyło przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim, które to przepisy są bezpośrednio związane z charakterem danej klęski żywiołowej.

Komisja traktuje wszystkie wnioski o wkład finansowy z Funduszu w sposób sprawiedliwy.

3. Gdy Komisja stwierdzi, że zostały spełnione warunki udzielenia wkładu finansowego z Funduszu, niezwłocznie przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie niezbędne wnioski dotyczące uruchomienia Funduszu i zatwierdzenia odpowiednich środków. Wnioski te zawierają:

a) wszystkie dostępne informacje, o których mowa w ust. 1;

b) wszystkie inne istotne informacje będące w posiadaniu Komisji;

c) dowody na spełnienie warunków określonych w art. 2; oraz

d) uzasadnienie proponowanych kwot.

Decyzja o uruchomieniu Funduszu jest podejmowana wspólnie przez Parlament Europejski i Radę niezwłocznie po przedłożeniu wniosku przez Komisję.

Zarówno Komisja, z jednej strony, jak i Parlament Europejski i Rada, z drugiej strony, podejmują starania, aby do minimum skrócić czas potrzebny na uruchomienie Funduszu.

4. Po udostępnieniu środków przez Parlament Europejski i Radę Komisja przyjmuje decyzję, w drodze aktu wykonawczego, przyznającą wkład finansowy z Funduszu oraz niezwłocznie wypłaca taki wkład finansowy w formie jednej transzy państwu beneficjentowi. Jeśli wypłacona została zaliczka zgodnie z art. 4a, wypłacana jest tylko pozostała kwota.

5. Termin kwalifikowalności wydatków rozpoczyna się w dniu wystąpienia pierwszej szkody, o której mowa w ust. 1. W przypadku klęski żywiołowej postępującej stopniowo termin kwalifikowalności wydatków rozpoczyna się w dniu, w którym organy publiczne kwalifikującego się państwa po raz pierwszy podejmują działania lub od dnia, w którym ogłoszą one stan wyjątkowy, o czym mowa w ust. 1c.”;

4) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 4a

1. Składając do Komisji wnioski o wkład finansowy z Funduszu, państwo członkowskie może zwrócić się o wypłatę zaliczki. Komisja dokonuje wstępnej oceny, czy taki wniosek spełnia warunki określone w art. 4 ust. 1, oraz sprawdza dostępność zasobów budżetowych. W przypadku gdy warunki te zostały spełnione i dostępne są wystarczające zasoby, Komisja może przyjąć decyzję, w drodze aktu wykonawczego, o przyznaniu zaliczki i wypłacić ją niezwłocznie przed podjęciem decyzji, o której mowa w art. 4 ust. 4. Wypłata zaliczki następuje bez uszczerbku dla ostatecznej decyzji w sprawie uruchomienia Funduszu.

2. Kwota zaliczki nie może przekraczać 10 % kwoty zakładanego wkładu finansowego i w żadnym przypadku nie może przekraczać 30 000 000 EUR. Po ustaleniu ostatecznej kwoty wkładu finansowego Komisja uwzględni sumę zaliczki przed wypłatą pozostałej części wkładu finansowego. Komisja odzyskuje nienależnie wypłacone zaliczki.

3. Każdego zwrotu środków należnych do budżetu ogólnego Unii dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w nakazie odzyskania środków sporządzonym zgodnie z art. 78 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (*). Termin płatności przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie sporządzenia nakazu.

4. Przyjmując projekt budżetu ogólnego Unii na dany rok budżetowy, Komisja, o ile jest to niezbędne w celu zapewnienia na czas dostępu do zasobów budżetowych, proponuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie uruchomienie Funduszu w kwocie do 50 000 000 EUR na wypłatę zaliczek i proponuje zapisanie w budżecie ogólnym Unii odpowiednich środków.

Uzgodnienia budżetowe muszą odpowiadać pułapom, o których mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 (**).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

(**) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).;

5) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

1. Akt wykonawczy przyjęty zgodnie z art. 4 ust. 4, zawiera w załączniku szczegółowe przepisy dotyczące realizacji wkładu finansowego z Funduszu.

Te przepisy określają w szczególności rodzaj i miejsce działań, które mają być finansowane przez Fundusz na wniosek kwalifikującego się państwa.

2. Przed wypłatą wkładu finansowego z Funduszu na rzecz kwalifikującego się państwa, które nie jest państwem członkowskim, Komisja zawiera z tym państwem umowę o delegowaniu zadań, określającą szczegółowe przepisy dotyczące realizacji wkładu finansowego z Funduszu, o których mowa w ust. 1, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012 (*), jak również obowiązki dotyczące zapobiegania ryzyku kłeszk żywiołowych i zarządzania nim.

3. Odpowiedzialność za wybór poszczególnych działań i realizację wkładu finansowego z Funduszu spoczywa na państwie beneficjencie, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności art. 3 ust. 2 i 3, aktem wykonawczym, o którym mowa w art. 4 ust. 4, oraz w stosownych przypadkach umową o delegowaniu zadań, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu.

4. Wkład finansowy z Funduszu na rzecz państwa członkowskiego jest realizowany w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012. Wkład finansowy z Funduszu na rzecz kwalifikującego się państwa, które nie jest państwem członkowskim, jest realizowany w ramach zarządzania pośredniego zgodnie z tym rozporządzeniem.

5. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności Komisji za wykonanie budżetu ogólnego Unii, państwa beneficjenci przyjmują odpowiedzialność za zarządzanie działaniami wspieranymi przez Fundusz i za kontrolę finansową tych działań. Podejmowane przez nie środki obejmują:

- a) sprawdzenie, czy zasady zarządzania i kontroli zostały ustanowione i są realizowane w sposób zapewniający efektywne i prawidłowe wykorzystywanie środków finansowych Unii, zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami;
- b) sprawdzenie, czy finansowane działania zostały właściwie przeprowadzone;
- c) zapewnienie, aby finansowane wydatki były oparte na wiarygodnych dokumentach potwierdzających, a także były prawidłowe i zgodne z przepisami;
- d) zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie i korygowanie oraz w stosownych przypadkach odzyskiwanie nienależnie wypłaconych kwot wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności. Państwa powiadamiają Komisję o wszelkich tego rodzaju nieprawidłowościach i informują ją na bieżąco o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych.

6. Państwa beneficjenci wyznaczają – zgodnie z art. 59 i 60 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 – organy odpowiedzialne za zarządzanie działaniami wspieranymi przez Fundusz i za kontrolę tych działań. Biorą przy tym pod uwagę kryteria dotyczące środowiska wewnętrznego, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitoringu. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć instytucje już wyznaczone na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (**).

Przy składaniu sprawozdania i oświadczenia, o których mowa w art. 8 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, te wyznaczone organy przekazują Komisji informacje określone w art. 59 ust. 5 lub art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 obejmujące cały okres realizacji.

7. Państwa beneficjenci dokonują korekt finansowych wymaganych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Korekty dokonane przez państwo beneficjenta polegają na anulowaniu, w całości lub części, wkładu finansowego z Funduszu. Państwo beneficjent odzyskuje wszelkie kwoty utracone w wyniku wykrytej nieprawidłowości.

8. Bez uszczerbku dla uprawnień Trybunału Obrachunkowego lub kontroli prowadzonych przez państwo beneficjenta zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, Komisja może prowadzić kontrole na miejscu dotyczące działań finansowanych przez Fundusz. Komisja zawiadamia państwo beneficjenta w celu uzyskania wszelkiej niezbędnej pomocy. W takich kontrolach mogą uczestniczyć urzędnicy lub inny personel danego państwa członkowskiego.

9. Państwo beneficjent zapewnia, aby wszystkie dokumenty potwierdzające dotyczące poniesionych wydatków były dostępne dla Komisji i Trybunału Obrachunkowego przez okres trzech lat po zamknięciu pomocy w ramach Funduszu.

(*) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).”;

6) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 6

1. Państwo beneficjent jest odpowiedzialne za koordynację wkładu finansowego z Funduszu w działaniach, o których mowa w art. 3, z jednej strony, z pomocą europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innych instrumentów finansowania Unii, z drugiej strony.

2. Państwo beneficjent zapewnia, aby wydatki zwrócone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie były zwracane za pomocą innych instrumentów finansowych Unii, w szczególności instrumentów polityki spójności, polityki rolnej lub polityki rybołówstwa.

3. Szkody naprawione w ramach unijnych lub międzynarodowych instrumentów służących do wypłacania rekompensat za szczególne szkody nie kwalifikują się, dla tego samego celu, do pomocy z Funduszu.”;

7) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 7

Działania finansowane przez Fundusz muszą być zgodne z postanowieniami Traktatu i instrumentami przyjętymi na jego mocy, z politykami i środkami unijnymi, w szczególności w dziedzinie zarządzania finansowego, zamówień publicznych, ochrony środowiska, zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim, przystosowania się do zmiany klimatu, w tym, w razie potrzeby, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, oraz z instrumentami pomocy przedakcesyjnej. W stosownych przypadkach finansowane z Funduszu działania przyczyniają się do osiągnięcia celów polityki Unii w tych dziedzinach.”;

8) art. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 8

1. Wkład finansowy z Funduszu wykorzystuje się w terminie osiemnastu miesięcy od dnia, w którym Komisja wypłaciła pełną kwotę pomocy. Każda część wkładu finansowego niewykorzystana w tym terminie lub przeznaczona, jak stwierdzono, na niekwalifikowalne działania jest przez Komisję odzyskiwana od państwa beneficjenta.

2. Państwa beneficjenci dochodzą wszelkiej możliwej rekompensaty od osób trzecich.

3. Nie później niż sześć miesięcy po wygaśnięciu osiemnastomiesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 1, państwo beneficjent przedstawia sprawozdanie z realizacji wkładu finansowego z Funduszu wraz z oświadczeniem zawierającym uzasadnienie takich wydatków, wskazując wszelkie inne źródła finansowania uzyskanego na dane działania, w tym zwrot z tytułu ubezpieczenia i odszkodowania od osób trzecich.

Sprawozdanie z realizacji zawiera szczegółowe informacje na temat:

- a) środków zaradczych podjętych lub zaproponowanych przez państwo beneficjenta w celu ograniczenia przyszłych szkód i uniknięcia, w możliwie największym stopniu, ponownego wystąpienia podobnych klęsk żywiołowych, w tym informacje na temat wykorzystania w tym celu unijnych funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
- b) stanu wdrożenia stosownych przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim;
- c) doświadczeń wyniesionych z danej klęski żywiołowej oraz środków podjętych lub zaproponowanych w celu zapewnienia ochrony środowiska i odporności na zmiany klimatu lub klęski żywiołowe; oraz
- d) wszelkich innych stosownych informacji na temat środków zapobiegawczych i zmniejszających ryzyko podjętych w związku z charakterem klęski żywiołowej.

Do sprawozdania z realizacji dołącza się opinię niezależnej instytucji kontrolnej, sporządzoną zgodnie z międzynarodowymi standardami kontroli, stwierdzającą, że oświadczenie zawierające uzasadnienie wydatków daje prawdziwy i rzetelny obraz oraz że wkład finansowy z Funduszu jest zgodny z prawem i prawidłowy zgodnie z art. 59 ust. 5 oraz art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Na koniec procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, Komisja zamyka udzielanie pomocy z Funduszu.

4. W przypadku gdy koszt naprawy szkód jest następnie pokrywany przez osobę trzecią, Komisja żąda od państwa beneficjenta zwrotu odpowiedniej kwoty wkładu finansowego z Funduszu.

Artykuł 9

Wszelkie kwoty podane we wnioskach o wkład finansowy z Funduszu oraz decyzjach, o których mowa w art. 4 ust. 4, a także w umowach o delegowaniu zadań, sprawozdaniach i wszelkich innych odnośnych dokumentach, są wyrażone w euro.

Kwoty wydatków poniesionych w walutach krajowych są przeliczane na euro na podstawie kursów wymiany publikowanych w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* w dniu przyjęcia przez Komisję związanego z tym aktu wykonawczego. W przypadku gdy nie opublikowano kursu wymiany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu przyjęcia przez Komisję związanego z tym aktu wykonawczego, przeliczenia dokonuje się po średnim kursie obliczonym na podstawie miesięcznych kursów księgowych ustalanych przez Komisję i określonych w danym okresie. Taki jednolity kurs wymiany stosuje się przez cały okres realizacji wkładu finansowego z Funduszu i stanowi on podstawę końcowego sprawozdania z realizacji oraz oświadczenia na temat realizacji wkładu finansowego i dokumentów wymaganych zgodnie z art. 59 ust. 5 lub art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.”;

9) art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w świetle nowych informacji okaże się, że wycena poniesionych szkód jest znacząco niższa, państwo beneficjent zwraca Komisji odpowiednią kwotę wkładu finansowego z Funduszu.”;

10) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 11

1. Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii poprzez stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje administracyjne i finansowe.

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy dysponują uprawnieniami do kontroli na podstawie dokumentacji i kontroli na miejscu wobec wszystkich beneficjentów finansowania, wykonawców, podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki na podstawie niniejszego rozporządzenia.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 (*) oraz w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 (**) w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub innego nielegalnego działania ze skutkiem dla interesów finansowych Unii w związku z umową dotyczącą finansowania z Unii.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, umowy o delegowaniu zadań z państwami trzecimi, umowy i decyzje o udzieleniu wkładu finansowego z Funduszu w wyniku wykonania niniejszego rozporządzenia muszą zawierać przepisy wyraźnie uprawniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do przeprowadzania tego rodzaju kontroli i dochodzeń, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

(**) Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).”;

11) skreśla się art. 13 i 14.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 maja 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący